

ΑΡΧΗ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

(ΥΠΟΘΕΣΗ ΑΡ. 95/2017(17))

**ΑΥΤΕΠΑΓΓΕΛΤΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΠΙΘΑΝΩΝ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΟΝ
ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΟ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ «ΠΟΛΙΤΗΣ 107,6»**

Ημερομηνία Απόφασης: 10 Ιανουαρίου, 2018

Ενώπιον: Ρόνας Πετρή Κασάπη, Προέδρου, Ξενοφόντα Χαραλάμπους, Αντιπροέδρου, Σέργιου Ποΐζη, Τάσου Κυρμίτση, Ισίδωρου Κολώτα, Μαρίας Κούσιου, Αγγελικής Λαζάρου, Μελών.

ΑΠΟΦΑΣΗ

Στην παρούσα υπόθεση η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου εξετάζει αυτεπάγγελτα τις από μέρους του οργανισμού πιθανές παραβάσεις των κανονισμών **21(3) και 25(3)(α)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Σύμφωνα με τους πιο πάνω κανονισμούς:

21(3) Οι σταθμοί υποχρεούνται όπως σ' όλες τις εκπομπές (συμπεριλαμβανομένων και των διαφημίσεων) διασφαλίζουν σεβασμό προς την προσωπικότητα, την τιμή, την υπόληψη, τον ιδιωτικό βίο, την επαγγελματική, επιστημονική, κοινωνική, καλλιτεχνική, πολιτική ή άλλη συναφή δραστηριότητα κάθε προσώπου, η εικόνα του οποίου εμφανίζεται στην οθόνη ή το όνομα του οποίου μεταδίδεται από σταθμό ή γίνεται αναφορά ή μεταδίδονται γι' αυτό στοιχεία τέτοια που οδηγούν στην αναγνώριση

της ταυτότητάς του. Η πιο πάνω υποχρέωση επεκτείνεται αναφορικά με κάθε άτομο ή την εικόνα γενικά του ανθρώπου ως ατόμου ή μέλους ομάδας.

25 Οι πιο κάτω κανόνες αφορούν τη γλώσσα που χρησιμοποιείται στις εκπομπές:

(3) Απαγορεύεται:

- (α) η χρήση της γλώσσας με τρόπο που μπορεί να θίξει τις ευαισθησίες θρησκευτικών, φυλετικών, πολιτικών ή άλλων κοινωνικών ομάδων.

Ύστερα από σχετική απόφαση, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου με επιστολή της ημερομηνίας **30.10.2017** έθεσε ενώπιον του οργανισμού τις διερευνώμενες παραβάσεις. Στην εν λόγω επιστολή αναφέρονται, μεταξύ άλλων και τα πιο κάτω:

Εάν επιθυμείτε να υποβάλετε οποιοσδήποτε εξηγήσεις και/ή παραστάσεις και/ή τις θέσεις σας αναφορικά με τις ως άνω πιθανές παραβάσεις, καλείσθε όπως τις υποβάλετε υποχρεωτικά γραπτώς στην Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, το αργότερο εντός δέκα πέντε (15) ημερών, από τη λήψη της παρούσας επιστολής.

Σε περίπτωση που επιθυμείτε να επιθεωρήσετε, προς τον πιο πάνω σκοπό, το διοικητικό φάκελο της υπόθεσης, παρακαλείσθε όπως ενημερώσετε άμεσα την Αρχή και εν πάση περιπτώσει, εντός επτά (7) ημερών από την ημερομηνία λήψης της παρούσας επιστολής, για να καθοριστεί η ημερομηνία και η ώρα της επιθεώρησης.

Εάν η Αρχή δεν λάβει οποιαδήποτε απάντηση μέσα στην καθορισμένη προθεσμία, δύναται να προχωρήσει στη λήψη απόφασης χωρίς την απάντησή σας.

Σε περίπτωση που η Αρχή, μετά την εξέταση όλων των δεδομένων της υπόθεσης, συμπεριλαμβανομένου και του γραπτού υπομνήματος σας, καταλήξει σε εύρημα παράβασης, τότε θα κληθείτε, όπως αποστείλετε γραπτώς τις θέσεις σας για σκοπούς μετριάσμού της κύρωσης.

Οι διερευνώμενες παραβάσεις που τέθηκαν υπόψη του οργανισμού εκτίθενται πιο κάτω:

1. Στις 14.9.2017 μεταξύ των ωρών **17:00 – 18:00**, δεν διασφαλίστηκε σεβασμός προς την προσωπικότητα, την τιμή, την υπόληψη, την κοινωνική ή άλλη συναφή δραστηριότητα προσώπου για το οποίο έγινε αναφορά ή μεταδόθηκαν γι' αυτό στοιχεία τέτοια που οδηγούν στην αναγνώριση της ταυτότητάς του - η πιο πάνω υποχρέωση επεκτείνεται αναφορικά με εικόνα γενικά του ανθρώπου ως μέλους ομάδας, κατά παράβαση του **καν. 21(3)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Συγκεκριμένα, κατά τη διάρκεια του προγράμματος «Δελτίο Θυέλλης», μεταδόθηκαν τα πιο κάτω:

Δημοσιογράφος Κ. Κωνσταντίνου: *Η εκκλησία της Ελλάδος λοιπόν, εκεί μιλάμε είναι τελείως σκοταδισμός, γεμάτοι με θαυμαστές των νεοναζί μέσα, γλυκιά ελπίδα έλεγε ο άλλος ο **τράγος** Καλαβρύτων, των Καλαβρύτων κιάλας ναι, εκεί που έκανε τη σφαγή η Χρυσή Αυγή και πολλοί άλλοι οι οποίοι θαυμάζουν τους νεοναζί και διάφορα τέτοια, αντιλαμβάνεστε είναι μια άθλια κατάσταση.*

2. Στις 14.9.2017 μεταξύ των ωρών **17:00 – 18:00**, έγινε χρήση της γλώσσας με τρόπο που μπορεί να θίξει τις ευαισθησίες θρησκευτικών ή άλλων κοινωνικών ομάδων, κατά παράβαση του **καν. 25(3)(α)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Ισχύουν τα γεγονότα του υποστοιχείου 1.

Ο οργανισμός με επιστολή του ημερομ. 14.11.17 (**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α'**), υπέβαλε προς την Αρχή εγγράφως τις θέσεις του για την παρούσα υπόθεση. Ο οργανισμός δεν εξέφρασε την επιθυμία να επιθεωρήσει τον διοικητικό φάκελο της υπόθεσης.

Έχουμε μελετήσει με μεγάλη προσοχή όλα τα ενώπιόν μας στοιχεία και περιστατικά, συμπεριλαμβανομένων των γραπτών απόψεων του οργανισμού και κατόπιν προσεκτικής παρακολούθησης του εν λόγω προγράμματος, κρίνουμε ότι υπήρξαν παραβάσεις των κανονισμών **21(3)** και **25(3)(α)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Αναφορικά με τις θέσεις του οργανισμού όπως αυτές διατυπώνονται στην πιο πάνω επιστολή του, η Αρχή επισημαίνει τα εξής:

Καταρχήν η Αρχή ξεκαθαρίζει πως κρίνει θεμιτό και κοινώς αποδεκτό, το δικαίωμα και κυρίως την υποχρέωση του όποιου Δημοσιογράφου να επικρίνει τη ρητορική μίσους που ενδεχομένως να εκφράζεται από τον οποιοδήποτε, είτε αυτός είναι θεσμός, είτε πολίτης.

Στην προκειμένη ωστόσο περίπτωση, η θεμιτή αυτή κριτική προς τον Μητροπολίτη Καλαβρύτων Αμβρόσιο, εκφράστηκε σε αθέμιτο ύφος και κατά συνέπεια κατά παράβαση των πιο πάνω κανονισμών, γεγονός που δεν μπορούσε να αγνοήσει η Αρχή, ιδιαίτερα όταν αυτή αποτέλεσε και περιεχόμενο σχετικού παραπόνου από πολίτη.

Η *ευπρέπεια του λόγου* - ο οποίος δεν επιβάλλεται να είναι απαραίτητως πολιτικά ορθός, αλλά γενικότερα η ευπρέπεια του λόγου που χαρακτηρίζεται από την ελευθερία της έκφρασης - αποτελεί αδιαπραγμάτευτη αρχή για την Αρχή Ραδιοτηλεόρασης. Η θεμιτή επαναλαμβάνουμε κριτική, εάν δεν γίνεται μέσα σε αξιοπρεπή πλαίσια, εμπεριέχει τον κίνδυνο να πέφτει στο επίπεδο αυτού που κριτικάρεται. Ακόμα και η σάτιρα, αν δεν χαρακτηρίζεται από αξιοπρέπεια, από όπου και αν αυτή προέρχεται και σε όποιον και αν στοχεύει, καταλήγει να είναι κακή και ευτελής. Υπάρχουν πολλοί τρόποι που μπορεί να επιλέξει κανείς για να μεταδώσει ένα μήνυμα ή μια ιδέα. Βάση της πιο πάνω Νομοθεσίας, που η Αρχή από τη μία οφείλει να διαφυλάττει και από την άλλη οι οργανισμοί οφείλουν να σέβονται και να τηρούν, θα πρέπει να επιλέγεται η πλέον ευπρεπής χρήση της γλώσσας για τη μετάδοση του όποιου μηνύματος.

Αναφορικά με το νομικό υπόβαθρο στο ζήτημα της ελευθερίας της έκφρασης, το οποίο επικαλείται ο οργανισμός, αναφέρουμε τα εξής:

Η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης επ' ουδενί επιθυμεί να σταθεί τροχοπέδη στην ελευθερία της έκφρασης. Τουναντίον, είναι σθεναρός υποστηρικτής αυτής, όταν αυτή ασκείται στα πλαίσια που επιτρέπει η ραδιοτηλεοπτική νομοθεσία και η ώρα μετάδοσης του εκάστοτε προγράμματος.

Το θεμελιώδες δικαίωμα της ελευθερίας του λόγου και της καθ' οποιονδήποτε τρόπο έκφρασης, κατοχυρώνεται από το άρθρο 19 του Συντάγματος της Κυπριακής Δημοκρατίας καθώς και από το άρθρο 10 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου. Πρόκειται για μια θεμελιώδη ατομική ελευθερία, η κατάκτηση της οποίας συνδέεται με την εδραίωση της δημοκρατίας.

Συγκεκριμένα το Σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας, στο άρθρο 19 (1) και (2) προνοεί ως εξής:

- 1. Έκαστος έχει το δικαίωμα ελευθερίας του λόγου και της καθ' οιονδήποτε τρόπον εκφράσεως.*
- 2. Το δικαίωμα τούτο περιλαμβάνει την ελευθερίαν της γνώμης, της λήψεως και μεταδόσεως πληροφοριών και ιδεών άνευ επεμβάσεως οιασδήποτε δημοσίας αρχής και ανεξαρτήτως συνόρων.*

Η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, αναγνωρίζει και υπερθεματίζει τη σημασία της ελευθερίας της έκφρασης και του πλουραλισμού σε μία σύγχρονη δημοκρατική κοινωνία. Παρόλα αυτά υπογραμμίζει και την αρχή σεβασμού του ακροατή αλλά και της ευθύνης του οργανισμού να διασφαλίζει ότι τα προγράμματά του βρίσκονται στο πλαίσιο που καθορίζεται από τη Νομοθεσία που διέπει τους ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς.

Εξάλλου, η αρχή της ελευθερίας του λόγου σε καμία περίπτωση δεν είναι απόλυτη. Ένας από τους περιορισμούς που προβλέπει το Σύνταγμα είναι η εξασφάλιση άδειας ίδρυσης, εγκατάστασης και λειτουργίας ραδιοφωνικού και/ή τηλεοπτικού οργανισμού, η οποία χορηγείται κάτω από νόμιμους όρους και αιρέσεις, εν αντιθέσει με την έκδοση των έντυπων μέσων, όπου δεν προβλέπεται αντίστοιχος περιορισμός.

Συγκεκριμένα οι περιορισμοί που αναφέρονται στο άρθρο 19 του Συντάγματος ορίζουν τα ακόλουθα (οι υπογραμμίσεις δικές μας):

3. Η ενάσκησις των δικαιωμάτων, περί των η πρώτη και δεύτερα παράγραφος του παρόντος άρθρου, δύναται να υποβληθή εις διατυπώσεις, όρους, περιορισμούς ή ποινάς προδιαγεγραμμένους υπό του νόμου και αναγκαίους μόνον προς το συμφέρον της ασφαλείας της Δημοκρατίας ή της συνταγματικής τάξεως ή της δημοσίας ασφαλείας ή της δημοσίας τάξεως ή της δημοσίας υγείας ή των δημοσίων ηθών ή προς προστασίαν της υπολήψεως ή των δικαιωμάτων άλλων ή προς παρεμπόδισιν της αποκαλύψεως πληροφοριών ληφθεισών εμπιστευτικώς ή προς διατήρησιν του κύρους και της αμεροληψίας της δικαστικής εξουσίας.

4. Η κατάσχεσις εφημερίδων ή άλλων εντύπων δεν επιτρέπεται άνευ εγγράφου αδείας του γενικού εισαγγελέως της Δημοκρατίας, ήτις δέον να επικυρωθήδι' αποφάσεως αρμοδίου δικαστηρίου εντός εβδομήκοντα δύο ωρών το βραδύτερον, εν περιπτώσει δε μη επικυρώσεως αίρεται η κατάσχεσις.

5. Ουδέν εκ των διαλαμβανομένων εις το παρόν άρθρον **εμποδίζει την Δημοκρατίαν ν' απαιτή την έκδοσιν αδείας ή λειτουργίας επιχειρήσεων ραδιοφωνικών ή κινηματογραφικών ή τηλεοράσεως.**

Η Αρχή, ως Διοικητικό Όργανο ασκεί έλεγχο, έτσι ώστε όλες οι υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων οι οποίες μεταδίδονται από παρόχους υπηρεσιών οπτικοακουστικών μέσων που υπάγονται στη δικαιοδοσία της Δημοκρατίας, να τηρούν τη Ραδιοτηλεοπτική Νομοθεσία.

Η Αρχή υπογραμμίζει ότι, κατά την εξέταση όλων των ενώπιόν της υποθέσεων, ενεργεί με βάση τους Νόμους και Κανονισμούς της Κυπριακής Δημοκρατίας και το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Σχετικά με την απόφαση Sunday Times v. UK (Αίτηση αρ.6538/74, ημερομ. 26.4.1979), την οποία επικαλείται ο οργανισμός, η Αρχή συμφωνεί ότι οι περιορισμοί της ελευθερίας

του λόγου και της έκφρασης πρέπει να ερμηνεύονται αυστηρά, όπως εξάλλου έχει διατυπωθεί σε σωρεία αποφάσεων του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ΕΔΑΔ). Ειδικότερα, η Αρχή παραπέμπει τον οργανισμό στην απόφαση του ΕΔΑΔ, Sigma Radio Television Ltd v. Cyprus (Αιτήσεις αρ. 32181/04 και 35122/05, ημερομ. 21.7.2011), στην οποία το Δικαστήριο, αφού εξέτασε τους περιορισμούς του άρθρου 10(2) της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, αποφάσισε ότι δεν υπήρχε παράβαση του προαναφερθέντος άρθρου 10.

Εν όψει των ανωτέρω η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, αφού έλαβε υπόψη της όλα τα ενώπιόν της στοιχεία, συμπεριλαμβανομένων και των γραπτών απόψεων του οργανισμού, τη φύση και τη διάρκεια των παραβάσεων, αποφασίζει όπως επιβάλει στον οργανισμό **την κύρωση της Προειδοποίησης** για τις παραβάσεις των κανονισμών **21(3) και 25(3)(α)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000), που έγιναν στις 14.9.2017.

Η Αρχή, καλεί τον οργανισμό να είναι πιο προσεκτικός στο μέλλον και τονίζει πως δεν προτίθεται να επιδείξει την ίδια επιείκεια σε περίπτωση διάπραξης παρόμοιων παραβάσεων.

(ΡΟΝΑ ΠΕΤΡΗ ΚΑΣΑΠΗ)
Πρόεδρος
Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου

Χ.Π.